

Aalto-yliopisto

Rahoitusoikeus, luento 1

Professor of Practice, OTT Sakari Wuolijoki 25.2.2019

Kurssin anti

- KTM:n perustiedot pankkialan oikeussäännöistä ja oikeudellisista käytännöistä.

Kurssin toteutustapa

- Ei läsnäolopakkoa luennoilla – osallistumatta luentokuulustelu kuitenkin hyvin vaikea läpäistä.
- Omien muistiinpanojen tekeminen luennoilla erittäin suositeltavaa, vaikka materiaali tulee MyCourses-sivuille.
- **Tentistä voi korvata Pankkioikeus-kirjan s. 563–728**
 - a) luentokuulustelun hyväksyttävällä suorituksella; tai
 - b) luennoilla opiskelijan pitämällä 15 min oikeustapauskommentilla tai muulla professorin kanssa sovittavalla analyysillä (esim. lainsäädäntöhanke / vaativa artikkeli). Halukkuus ilmoitettava viim. 11.3.2019. Tämä mahdollisuus korkeintaan 6-8 opiskelijalle.
- **Korvaavuus suunniteltu kannustavaksi.**
- **Luentokuulustelu on 3.4.2019 luentokerralla. Ei uusintamahdollisuutta.**
- **Luentokuulustelu / oikeustapauskommentti tms. analyysi arvostellaan pistein 0-10, hyväksyttävä suoritus 6-10 pistettä.**

Kurssin toteutustapa

- Luentokuulustelun korvaavan esityksen arviointi perustuu substanssin ymmärtämiseen teorian ja käytännön tasolla, esitystapaan ja opiskelijan kykyyn vastata täydentäviin kysymyksiin.
- Opiskelija saa halutessaan palautetta myös esitystavasta.
- Työmäärältä esitys vastaa luentosarjan suorittamista.
- Pankkioikeus-kirjan saatavuus voi olla ongelma. Lainakappale saatavissa professorilta.
- Tentissä edellytetään asioiden täsmällistä osaamista. Huom. Myös hyvän tenttivastauksen selkeys ja rakenne.
- Lopussa palautekysely

Luentosarjan rakenne

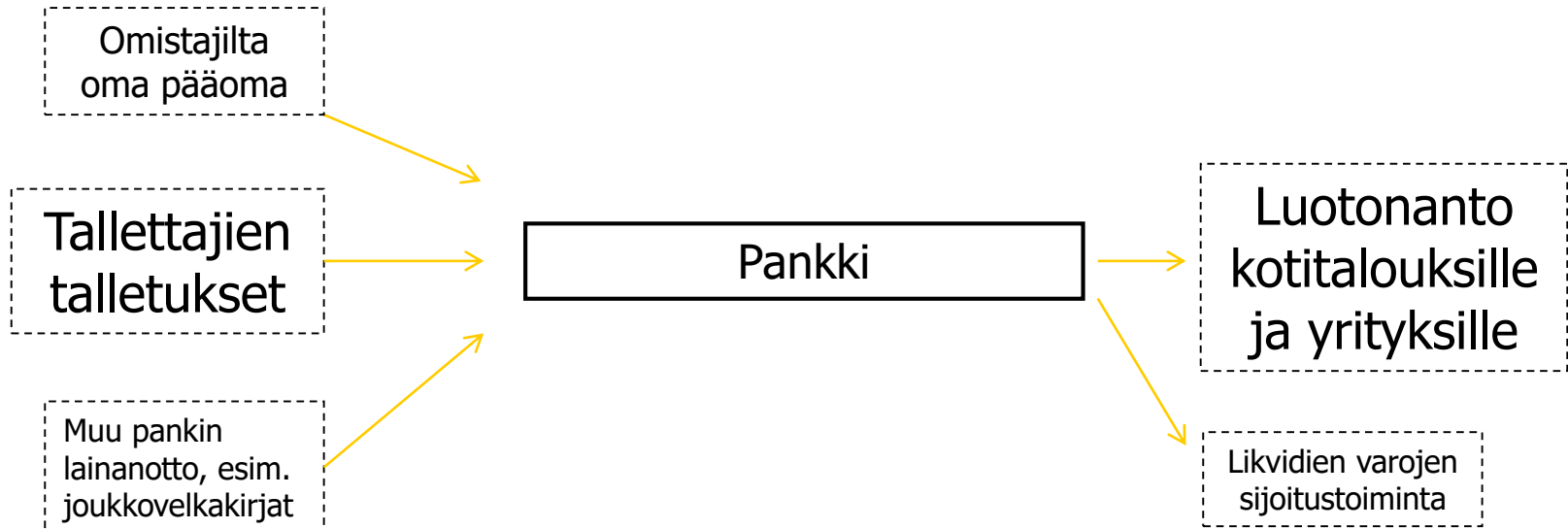
- **Pankkitoiminta ja sääntelyn ideat**
- **Luottolaitoslainsäädännön keskeisasiat**
 - vakavaraisuussäätely
 - riskienhallinta
 - finanssivalvontajärjestelmä
- **Luottolaitospalvelut**
 - Kuluttaja- ja yritysluotonanto
 - Maksuliikenne ja -kortit
- **Sijoituspalvelut**

Luentosarjan alustava aikataulu

Pvm	Alustava aihepiiri
25.2.	Johdanto, pankin toiminta ja pankkisääntelyn tarkoitus, vakavaraisuusvaateet
27.2.	Vakavaraisuusvaatimukset, kriisinhallintasääntely
4.3.	EU:n ja Suomen finanssivalvontajärjestelmä
6.3.	Asiakkaansuojasääntelyn perusteet, rahanpesun torjunta
11.3.	Luotonanto, yritykset, case-harjoitukset
13.3.	Vierasluennoitsija
18.3.	Maksuliikenne, kortit ja sähköinen pankkitoiminta
20.3.	Sijoituspalvelujen sääntelyn pääperiaatteet
25.3.	Sijoitustoimeksiantojen toteuttaminen, omaisuudenhoito / sijoitusneuvonta, johdannaissopimukset
27.3.	Mahdollisesti vierasluennoitsija
1.4.	Sijoituspalveluita koskevat riidat, vahingonkorvaus
3.4.	Luentokuulustelu

Miten pankki toimii?

yksinkertaistettu malli otto- ja antolainauksesta

Pankin olemassaolon oikeutus?

Muita tehtäviä esim. maksuliikenne ja sijoituspalvelujen tarjoaminen.

Miksi pankkitoimintaa säännellään?

Mitä valtioiden ja pankkien kohtalonyhteys tarkoittaa?

Pankkisääntelyn heiluriliike

Säätelytavoitteita

Järjestelmän vakaus

- Vakavaraisuussäätely
- Talletussuoja
- Riskienhallinta
- Finanssivalvontajärjestelmä
- EU:n pankkiunioni / kriisinratkaisusäätely

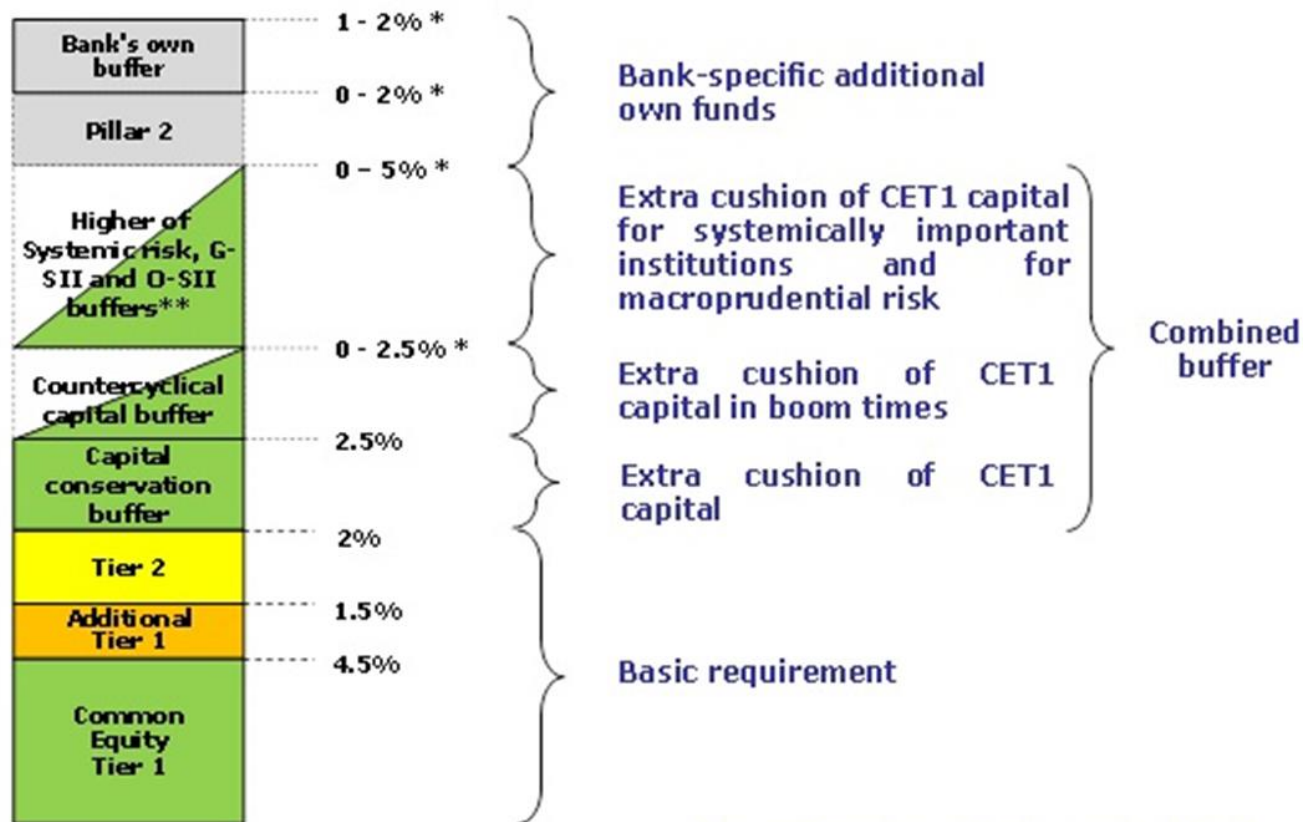
Asiakkaansuoja

- Peruspankkipalvelut
- Kuluttajaluottosäätely
- Maksupalvelusäätely
- (Vakuusmuotojen säätely)
- Rahoituspalvelujen etämyynti

Rikollisuuden torjunta

- Rahanpesu ja terrorismin rahoitus
- Arvopaperimarkkinoiden väärinkäyttö

CRD IV pääomavaatimukset: minimipääomavaatimus 8 % riskipainotetuista saatavista

* Assumed upper bounds (values can be higher)

** In certain cases can be the sum of SII and systemic risk buffer.

Talletussuoja

- Talletukset on Suomessa suojattu pankin insolvenssitilanteessa 100.000 euroon asti. Suoja 100.000 euroa / tallettaja / pankki.
- Talletussuojasta huolehtii talletussuojarahasto ex ante – perusteisella rahoituksella. 1.1.2015 tehtävät siirtyneet uudelle Rahoitusvakausvirastolle.
- Uusi Rahoitusvakausvirasto hallinnoi uutta kriisinratkaisurahastoa ja talletussuojarahastoa.
- Talletussuojan yhteys *moral hazard* - ja *too big to fail* -ilmiöihin

Riskienhallinta

- **Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sillä on jatkuvasti riittävä määrä omia varoja kattamaan luottolaitokseen kohdistuvat ja sen ulkoiseen toimintaympäristöön liittyvät riskit.**
- **Luottolaitos ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle.**
- **Riskilajeja ovat:**
 - 1) Luottoriskit
 - 2) Markkinariskit
 - 3) Likviditeettiriskit
 - 4) Operatiiviset riskit

Luottoriskien hallinta

- Luotonmyöntöprosessi koordinoitu ja dokumentoitu
- Sääntelyssä riskikeskittymärajoituksia
- Luottoriskejä voidaan vähentää vakuuksilla
- Yksi tapa arvioida luottoriskiä

expected loss = Exposure at default (EAD) x loss given default %
(LGD) x probability of default (PD)

Hyviä alustusaiheita päivän teemoista

- **Bail in tool ja vakavaraisuussäätely**
- **Likviditeettivaatimukset**
- **Järjestelmäriskipuskuri**